

Első Kézből

Nem árusítható (Nepredajné)

8. évfolyam | 4. szám | 2024. április

A Csemadok matuzsálemi korra törekszik

Március 9-én ünnepelte megalakulásának 75. évfordulóját a Csemadok Érsekújváriban. Délelőtt a Csemadok érsekújvári székházában koszorúztak, majd ünnepi ülést tartottak, amelyen átadták az emléklapokat a díjazottaknak, akiket a területi választmányok javasoltak és az országos elnökség hagyott jóvá. A délelőtti rendezvényen Bárdos Gyula mondott beszédet, történelmi áttekintőt. Fellépett az Érsekújvári Éneklőcsoport, szavalt Gál Noémi.

Délután a program a kultúrházban folytatódott. A műsorvezetők Novák Mónika és Kaszás Kornél voltak. Feltették a kérdést: miért fontos megünnepelni ezt a jeles évfordulót? „Egyrészt a Csemadok tagjainak fontos, hogy lássák, érezzék, a szövetség él, lélegzik, működik. Másrészt pedig fontos megmutatni a nagyvilágnak, hogy ez a több mint ötvenezer tagok tömörítő szervezet megérte a 75. évet, de nem áll meg, matuzsálemi korra törekszik. A Csemadok nem csak őrzi a lángot, de célja, hogy továbbadja azt az ifjú nemzedék tagjainak, hogy szülőföldjükön magyarként tudjanak boldogulni az elkövetkező évtizedekben is.“ – mondta Kaszás Kornél.

Az ünnepi műsorban elsőként a párkányi Szivárvány Énekkar lépett színpadra. Az előadásuk címe: Az szép szabadságra.

A rednevezény fővédnöke Kleink Ottokár, Érsekújvár polgármestere volt, a város nevében Nagy Péter alpolgármester köszöntötte a résztvevőket. „Olyan szervezetet ünneplünk, amely 75 éve töretlenül állja a történelmi korok viharait. Ha a Csemadok nem ösztönözte, támogatta volna a kisebbségi kultúra fejlesztését, az anyanyelv

használatát, a népművészeti hagyományok ápolását, a magyar iskolák újraindítását, akkor ma én sem magyar iskolákat végzett gyermekeim büszke édesapjaként állnék itt, és valószínűleg a köszöntőmet se volna kinek magyarul elmondanom.” – hangsúlyozta beszédében az alpolgármester.

Ünnepi köszöntőjében Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke kiemelte: „Szövetségünk az elmúlt hét és fél évtized során szinte folyamatosan rákényszerült az újrakezdésre. Gyakran volt kénytelen újra gondolni, mozgósítani, megszervezni önmagát azzal a közösségünk iránti elkötelezettséggel, amely nélkül elképzelhetetlen a sikeres kulturális tevékenység, a folyamatos társadalmi jelenlét. A Csemadok tagjainak lelkesedése és áldozatos munkája a legnagyobb nehézségeken is átsegítette a szövetséget, melynek biztos és szilárd alapjait mindig a helyi szervezetek adták”.

A köszöntők után Sándor Marianna népdalénekes kislányával Olíviával zoboralji népdalokat énekelt.

Potápi Árpád János államtitkár ünnepi beszéddel köszöntötte a Csemadokot. A Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára elmondta: ha 1949-ben a Csemadok nem jön létre, meglehet, hogy ma nem beszélnének magyarul a Felvidéken, nem lennének magyar közösségeink, óvodáink, iskoláink. Kitért arra, a Csemadok vezetői és önkéntesei örökérvényű példát állítottak az utókor elé. Az alulról épülő helyi szervezetek képesek voltak helyben megszervezni a magyarság összetartását. A 75 év tanúskodik arról, hogy helytállásuk nem volt hiábavaló. Mint fogalmazott, Bárdos Gyula elnök biztosságot

jelent, mert a Csemadok ügyei nála határozott, felelősségteljes és gondos kézben van.

Forró Krisztián államfőjelölt, aki egyúttal a Csemadok tagja is, ugyancsak köszöntötte a jubiláló szervezetet. A Magyar Szövetség elnöke szerint ez a hálózat tartotta meg a magyarságot, és ez adta vissza a hitét, hogy van jövője, képes megmaradni. Ennek a hálózatnak köszönhetjük, hogy ma is itt vagyunk – mondta a magyar párt elnöke, aki minden Csemadok tagnak megköszöntötte az idők, energiát nem kímélő munkáját. Példamutatónak nevezte elkötelezettségüket.

A program olyan közismert előadóművészek műsorával folytatódott, mint Korpás Éva, Zsapka Attila és Madarász András zenész, akik megzenésített verseket adtak elő. Ez után Potápi Árpád

János és Czimbalmosné Molnár Éva átvették a nekik odaítélt Fábry Zoltán díjat.

Az ünnepségen fellépett a Nagykéri Mórincza Néptáncsoport is, műsoruk címe: „Hová a szívem gondolja”. Fellépett a Peredi Férfi Daloskör, akik a Csemadok megalakulásának 75. évfordulójára egy válogatással készültek, Bartók

Béla csallóközi népdalgyűjtéseiből. A kétyi Németh Enikő már évekkel ezelőtt, még alapiskolás korában lépett a mesemondás útjára. Enikő A Sajtó kutya című hercensényi mesét adta elő. A perbeti Napraforgó Néptáncgyűjtés húszéves múltja tekintetében. Tagjai alap- és középiskolások, valamint a néptánc

és a népzene iránt elkötelezett lelkes felnőttek. Az Érsekújvári járás citerazenekarait egy közös produkció erejéig két baráti citerazenekar képviselte a színpadon, a besenyői és a tardoskeddi citerások.

A rendezvény záróakkordjaként az ünnepi műsor résztvevői közösen elénekelték a Himnuszt. *ek*

Fotó: Milan Lampert

Elment a Csemadok utolsó mohikánja

Március 3-án, 93 éve korában meghalt Őszi Irma, a Csemadok 75. évében. Őszi Irma az egykori alapító, a szocializmus legvadabb éveinek egyetlen női járási titkára volt Érsekújvárbán. Úgy emlékszem, erre büszke volt.

S hogy nő létére miért merem őt veterán, mohikán jelzőkkel illetni? Mert ő a „kívülről” sudár természetével, mindig emelt fővel, a párt férfi vezetői fölött, a Csemadok csaknem 90 fős vezérkarában is vezérnek számított, és harcos, erős veteránként ment nyugdíjba 1990-ben. Neki az jutott: a szocialista rendszer, összeszorított foggal, de végig bírta a pártvezérek „udvarias” látogatását, a torzképű, alkoholgőzös besúgó, „spicli” ücsörgését az irodában, vagy a rendezvényeken.

Mindehhez jó képet vágva, és a magyar pártvezérrel már-már baráti kapcsolatot létrehozva védte, amit védhetett, kimagyarázással, olykor hazugsággal. Soha nem felejttem el azokat a hétfői reggeleket amikor a járási pártbizottságon volt jelenése, ahová egy hétvégi ünnep után „raportra” hívták az elvtársak. Nem igen számolt be nekünk az irodában, hogy miért kapta a figyelmeztetéseket, de amikor felháborodva az asztalra dobta kezításkáját, már tudtuk, megint bűnünk van – a párt szemében. Ez már a nyolcvanas évek közepe, vége felé volt, amikor egyre feszültebb volt a hangulat elvtárséknál.

Sok-sok kötelességet kellett teljesítenie olykor, de mi a Csemadok-családban tettük a magunkét, és még inkább az alapszervezetek több ezer önkéntese falvainkban, városainkban.

Ezért volt érdemes Irmának is éjszakákat töltenie évzárókon, ünnepeken, sokszor az állomásokon, amikor még nem voltak szolgálati kocsik sem – s mindezt a magyarságunkért, kulturális

értékeink, néphagyományaink életben tartásáért, értékmentéséért, édes anyanyelvünk (ez az ő legjobb barátja, Sidó Zoltán mindennapi védőszava volt anyanyelvünkért) védelméért tettük, hétvégeken és, ünnepeken olykor kis családuktól megvonva az együttlétet, a nagy család érdekében.

Ez a szálegyenes, kemény asszony, Őszi Irma, egy végtelenül jószágos főnök, beosztott volt, aki akkor volt boldog, ha valamit adhatott, kollégáinak, főnökeinek, és mindenkinek, aki kicsit is közel állt hozzá.

Szeretett öltözni, adott magára, egy járási ünnepély előtt

háromszor is átöltözött – mert fontos volt neki, hogy mi mindig remekül nézzünk ki, és remekül érezzük magunkat – ő a kisebbségi létet így is leplezte.

Soha nem felejttem, üzleti ismeretségei által a nagyfőnökeinket, pozsonyi kollégáinkat is „pult alá vitte” legelegánsabb öltözeteikért. Ő nemcsak vendégeskedett a vidéki gyűléseken, ünnepeken, amelyek tényleg nagyon családias hangulatúak voltak, de ő is mindenkit megvendégtelt, aki az újvári iroda felé járt – mármint a hozzánk tartozókat. Mikor valamilyen feszültséget akart levelezetni, akkor kiruccantunk egy ebédre és a vendégei voltunk.

Mindezek mellett első és legfontosabb volt számára a munka, a vállalt feladat, a precizitás, a becsületes hozzáállás, nekünk alig volt személyes ünnepünk itt lent, de a föntieknek sem.

Csemadok-ünnep igen! Mikor kivonultunk a háromnapos fesztiválokra, Gombaszögre, Zselízre, Komáromba, Dunaszerdahelyre szolgálatot, ügyeletet vállalni, idősödő kora ellenére is azt a helyet választotta szolgálatul, ahol, ha esett, vagy szél fújt, nem számított, éjszakáig szolgálatot vállalt, és mi is vállaltunk vele.

Ott tanultuk meg a betyárbecsületet, jómagam a pörgést, fáradságot soha nem ismerve, és panaszsót soha ki nem ejtve végeztük a ránk bízott, vagy önként vállalt feladatot. S ez mindenkire hatott, mert az ő aurája

kisugárzott a környezetére. Soha nem volt beteg, még ha fájt is valamije, de sírni, elérzékenyülni sem láttam az együtt töltött tíz év alatt.

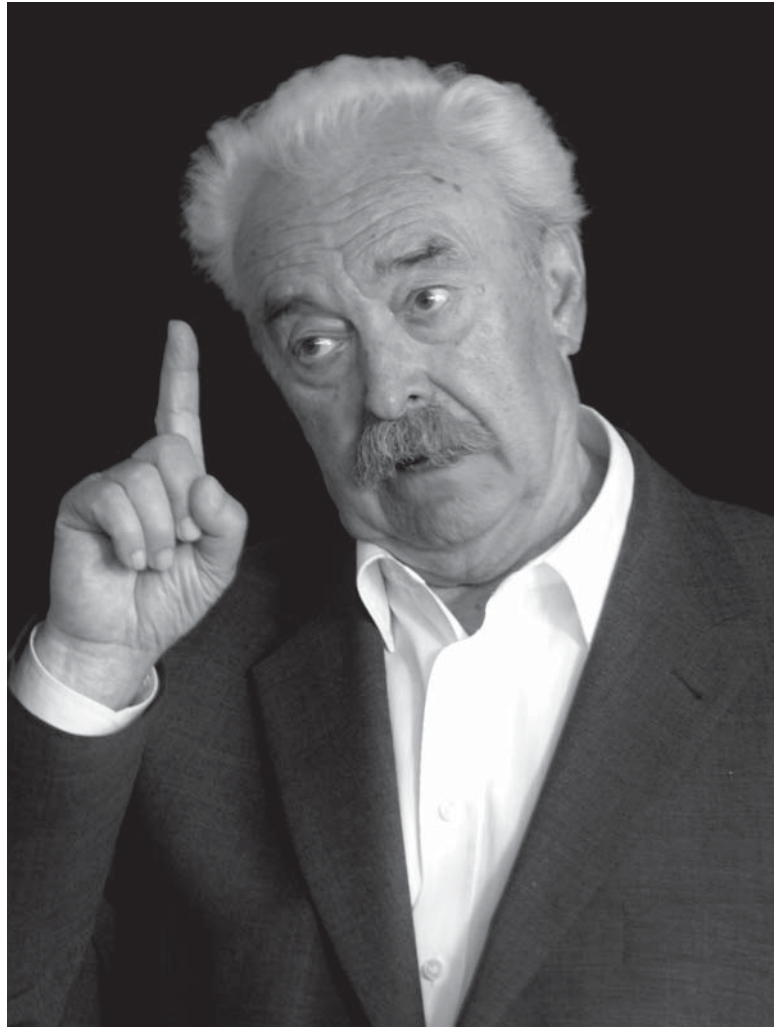
Ez a kemény asszony, akit a magánélete is bekeményített, egy csodálatos jó szívet, szeretetet hordozott! Ez a megfáradt szív most leállt, és az égbe költözött az övéi közé, a kis és nagy családba!

Nyugodj békében, drága Irma, mindannyiunk Irmuskája! Ne feledjen az utókor, aki sokat köszönhet Noked.

*Dániel Erzsébet,
Őszi Irma egykori járási
szakelőadója, majd utódja
az Érsekújvári járásban*

Így kezdődött (III. rész)

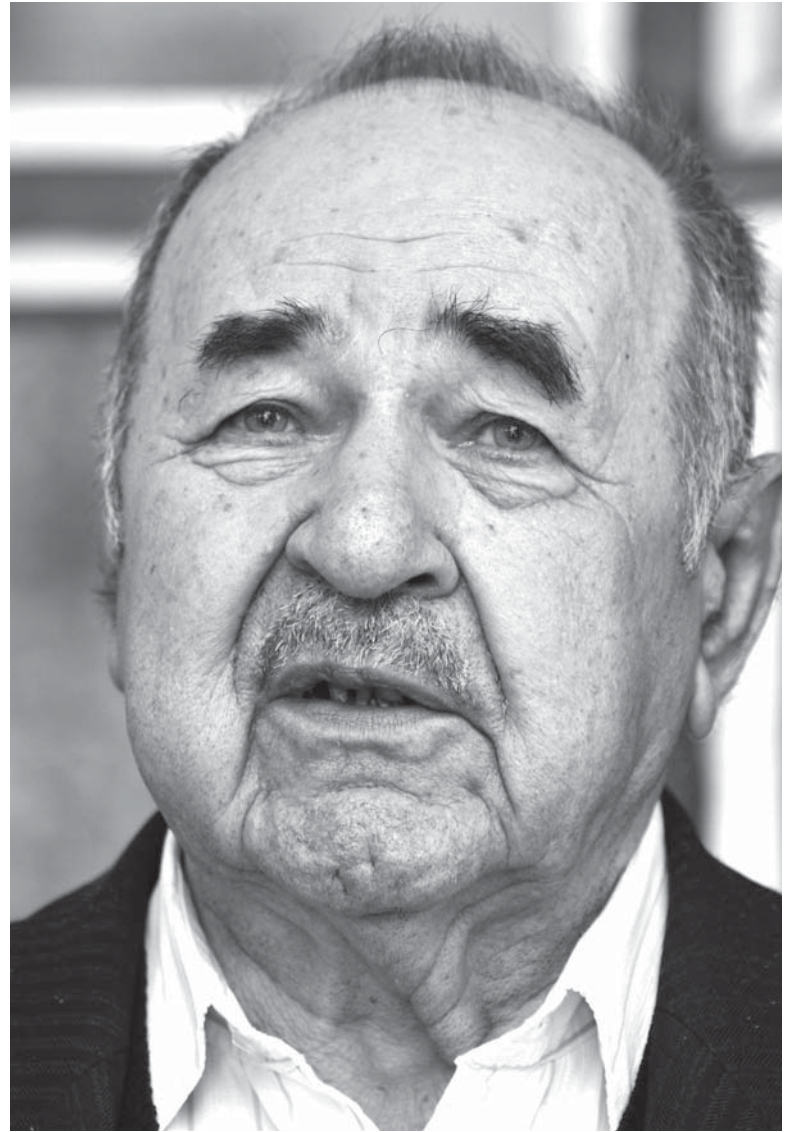
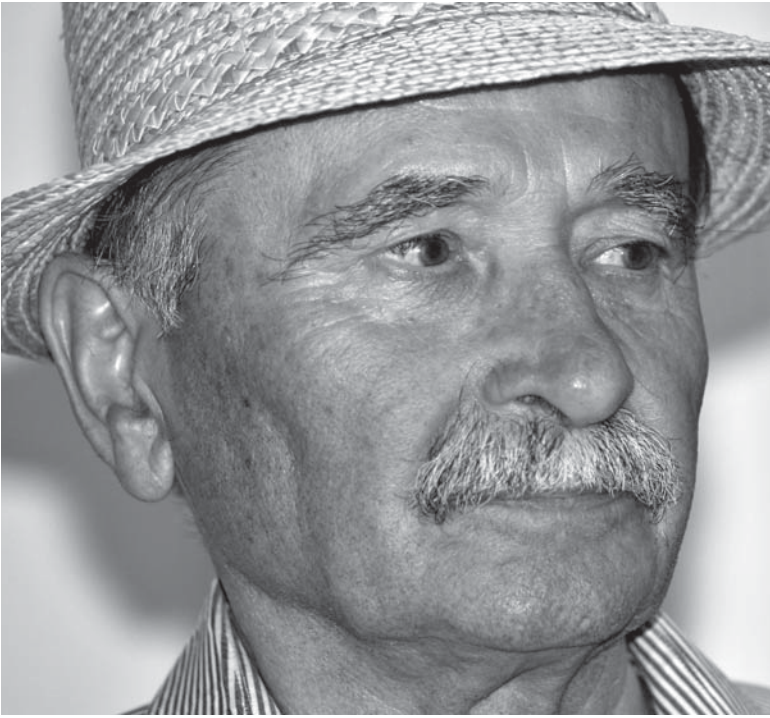
A Csemadok lehetőség volt. A kisemmizett népcsoport tagjai számára ismét felcsillant a remény, hogy nem titokban öten-hatan találkozhatnak, hanem legálisan végezhetik a munkát. Ezért alakultak meg gombamód a szervezetek, ezért jelentkeztek a legképzettebbek a vezetőségekbe. A legjobbak kerültek elnöki pozícióba. Azt, hogy a legjobbak kerültek oda, az a tény is alátámasztja, hogy a következő választásokon szinte mindenütt új vezetőket kellett választani, hiszen a Csemadok elnökök zöme a helyi nemzeti bizottságok elnöke lett. Az már a mi szerencsétlenségünk, hogy arról, honnét indultak, idővel nagyon sokan megfeledkeztek, mondta beszélgetéseink egyikén Szabó Rezső, akivel alelnöki ideje alatt, Bauer Győző elnök japáni kiküldetésekor nagyon sokat beszélgettünk a kezdeti időkről. Ha jól emlékszem erről beszélt Rezső bácsi Lacza Éva mikrofonja előtt is. Nagy dolog volt az, hogy a Csemadok munkája során támaszkodhatott olyan tapasztalatokra, amelyeket a SzEMKE munkája, tevékenysége által szerezhetett meg. Hiszen ez a szervezet volt az, amely először valamiféle keretbe próbálta foglalni a mindig is meglévő egyházi kórusok, dalárdák, színpásztor csoportok munkáját. És ez a tevékenység ismét szárba szökött. Nem a központból kellett megszervezni a csoportokat, a mozgalmat, csak össze kellett fogni, keretbe kellett foglalni. Az évről-évre taggyűlések, a járási tanácskozások, konferenciák a megismerés lehetőségét biztosították, ez pedig maga után hozta először a két szomszéd falu csoportjainak vendégszerepléseit, majd a járási találkozót. És itt kell ismét kiemelni, hogy a Csemadok létrejötte által a lehető-

ségek tárutak ki. Figyeljük meg mit ír erről Takács András: „A Csemadok már az indulásakor felismerte azt a tényt is, hogy a történelmi fejlődés akkori szakaszában a csehszlovákiai magyarság élete, kultúrája folklór nélkül elképzelhetetlen lett volna, s az anyaország határain túlra szakadt nemzetrészt a jövőben is részben a folklórja révén őrizheti meg önazonosságát. 1952. május 24-én a Csemadok III. országos közgyűlése alkalmából – főleg a küldöttek, közel 560 fő részére – megrendezte az „első” országos méretű népművészeti seregszemlét, Pozsonyban az Új Színpadon (Nová scéna).“

A Csemadok egyik, de talán legfőbb érdemének azt tarthatjuk, hogy közelebb hozta Csehszlovákiában a magyar határ mentén hosszú, keskeny csíkbán elhelyezkedő magyarságot. Emlékszem, több alkalommal volt módom beszélni a Csemadokról

magyarországi barátaim vagy közönség előtt. Mindenki természetesnek vélte, hogy Trinon előtt a bodrogközi a bodrogközivel, a gömöri a gömörivel, nőgrádival, palóc a palóccal, csalólközi a szigetközivel tartotta a kapcsolatot, hiszen ez volt az egyszerűbb, földrajzilag a közelebbi. Az ilyen kapcsolatok helyébe az új határok megvonása által újakat kellett teremteni. Nem biztos, hogy ez az elképzelés csak a Csemadok tudatos munkájának szülötte. De az biztos, hogy a járási, regionális és országos rendezvények szereplőiként végre gyakrabban találkozhatott a mátyusföldi a bodrogközivel. Nem csak a szereplők, a közönség is. Ezek a fesztiválok, ezek a rendezvények viszont már tudatosan szolgálták a megismerést, az összetartozást. A helyszínek kiválasztásával is.

Az ötvenes évek elején-közepén tehát lassan kezdett a Csemadok saját lábára állni. Ekkor a párttól gyakran megrovást is kapott. A Csemadok levéltárában megtalálhatók azok a dokumentumok, melyekben szemére vetik a szervezetnek, hogy nem azokat a feladatokat végzi, amelyeket vállalt. A Csemadok alakuló ülésén ugyanis a párt megbízottja világosan kifejtette,

hogy a Csemadok valójában nem a magyarok érdekeit fogja képviselni, hanem a párt célkitűzéseinek a megvalósítója lesz. Nyilvánvaló volt az a tény is, hogy a szervezetben jelen voltak párthű emberek. Szabó Rezső mesélte, hogy amikor a Csemadok elnökségi ülése zajlott, Lőrincz Gyula körülnézett és megkérdezte: Itt van Klajlik? Erről az elnökségi tagról ugyanis köztudott volt, hogy viszi a híreket a pártközpontba. Így amíg nem jött meg, addig beszéltek meg a kényes dolgokat. A Csemadokra tehát mindig is jellemző volt ez a kettősség: voltak a rendszerhűek, és voltak azok, akik kizárólag a kultúra támogatásáért dolgoztak a szervezetben.

Emlékszem, amikor a Csemadok vezetői egy ravasz elképzelésnek engedve beleegyeztek abba, hogy hivatásos népművészeti együttesünket, a Népest beolvasszák a Lúčnicába. Mi az ifjúsági mozgalom részéről javasoltuk egy hivatásos népművészeti együttes megalakítását. Javaslatunkat elfogadták. Dobos László elnökségi tag hívott össze bennünket, hogy az örömhírt közölhesse, s a jóváhagyott együttesnek nevet adhassunk, írja Szőke József, az ifjúsági szervezet egyik vezetője, a Cse-

madok későbbi főtitkára. Ott ültünk Major Ágoston titkári szobájában, az együttes nevén gondolkodtunk, s akkor Tolvaj Bertalan, Ady költészetének nagy rajongója halkán, megindult hangon szavalni kezdte: „Ifjú szivekben élek s mindig tovább... Abban a pillanatban tudtuk, hogy az új együttesnek csupán egyetlen nevet adhatunk: Ifjú Szívek! Lehetetlen az ilyen pillanatokot elfelejteni. Nem rivalizálás, torzsalkodás volt az, ami köztünk és a Csemadok között akkor a mindennapokban történt, hanem egyfajta kiegészítő tevékenység.

És itt, ezen a ponton szükséges, hogy ismét visszapillantjunk a kezdetekre. A szlovákiai magyarság 1948-ban csupán egyedeiben létezett, s megformálatlan tömegként volt tárgya a politikának. Legfőbb gyengesége, hogy nem volt értelmisége.

A régi megsemmisült, az új akkor formálódott, de nem természetes úton, szabadon, hanem ahogy az államszocializmus viszonyai engedték, igényei megkívánták – így Szőke József.

Ilyen légkörben jött létre és alakult (át) a Csemadok. Ám az 1956-os események kapcsán már a Csemadok tagok is kifejezték ellenállásukat és nemtetszésüket. Ismeretes, hogy amikor a Csemadok központi bizottsága egyetértett az 1956-os megszállással, több mint kétezer Csemadok-tag mondott le tiltakozásként tagságáról. Voltak azonban fenyegetések is. Például amikor Csemadok tagok elénekelték a magyar himnuszt egy helyi kocsmában, feljelentették őket. Börtönbe nem kerültek, de vizsgálati fogságban igen hosszú ideig voltak (Nyitra környékén, Kolonban).

Összeállította: Görföl Jenő

A Csemadok 75 éve a Szenci járásban

Szlovákia közigazgatási felosztása többször változott, és a mai Szenci járás ennek eredményeként viszonylag fiatal képződménynek tekinthető, az 1996-os közigazgatási reform szülötte. Előtte a mai járás területén fekvő települések hol a Pozsonyi, hol a Pozsonyvidéki, hol részben a Galántai járáshoz tartoztak.

A kerület-, illetve a járáshatárok mozgása miatt ma már egyes települések Csemadok-szervezeteit nem itt, hanem más járásokban tartják számon. Például az 1971-ben Pozsonyhoz kerülő Pozsonypüspöki, Verecknye és Oroszvár a Pozsonyi Városi Választmány alá tartozik (sajnos az utóbbi két, egykor önálló község ma már a fővárosba beolvadt városrészt alkot, és nem működik bennük Csemadok-szervezet). Másfelől viszont Boldogfa és Réte tartozott előbb a Szenci, majd a Galántai, később a Pozsonyvidéki, majd jelenleg ismét a Szenci járáshoz. Így most 12 olyan település van, ahol a sajnos számbeli kisebbséget alkotó magyarságnak elvileg Csemadok alapszervezete lehet, Szencen kettő is van. Ezek a következők: Boldogfa, Dunasápújfalu, Egyházfa, Éberhard, Fél, Gútor, Hegysúr, Magyarbél, Réte, Szenc I, Szenc II, Vők, Zonctorony. Van azonban két kivétel, Egyházfa és Vők, ahol formailag ez a megállapítás nem állja meg a helyét, mert bár az elmúlt háromnegyed évszázad során működtek itt Csemadok-szervezetek, jelenleg azonban nem. Mindkét településen vannak ugyan aktív csemadokosok, akik vagy a területi választmány, vagy más alapszervezetek által szervezett tevékenységbe bekapcsolódnak, de szabályosan működő alapszervezetük nincs. Ahol viszont van, bátran állíthatjuk, hogy a járási viszonylatban több mint kétezer tag jóvoltából gazdag és sokrétű tevékenység folyik, amelyet választott vezetőséggel az élen tervszerűen végeznek, a munkájukat pedig évről-évre taggyűléseken értékelik.

A tevékenység jórészt a közművelődési és amatőr művészeti mozgalomhoz kötődik. Az utóbbi keretében különösen a Csemadok történetének kezdeti szakaszában működtek énekkarok, éneklőcsoportok, néptáncsoportok, színjátszó csoportok (a szenci kórus a Kodály-napokra is eljutott, Rétén pedig a mai napig is aktív és sikeres a Révisz Vidám Színpad). Az évek múlásával viszont az amatőr művészeti csoportok működése kissé háttérbe szorult, és a szervezetek jobbára a különféle előadásokra, író-olvasó találkozókra, honismereti kirándulásokra helyezik a hangsúlyt.

Külön említést érdemel a fiataloknak a vers- és prózamondó versenyeken való részvétele, ahol az iskolák pedagógusai és a szülők

irányításával a Csemadok égisze alatt számos kiváló eredmény született. Ezt aztán az országos megmérettetéseken sikeres diákok az alapszervezetek rendezvényein is prezentálták. A magyar kultúra ápolását és a nemzeti identitástudat erősítését szolgálták az alapszervezetek tevékenységét koordináló, egykor járási bizottság, ma területi választmány rendezvényei is. A teljesség igénye nélkül kiemelendő a Szenci Molnár Albert Napok rendezvénysorozata, amely eddig már ötvennégy alkalommal valósult meg, továbbá az egykori járási dal- és táncünnepélyek hagyományára épülő Éberhardi

vagy az eredmény passzív befogadóról, mindig kénytelenek kilépni a kényelmi zónájukból, s olyasmivel foglalkozni, aminek nincs kézzelfogható haszna, de pozitív érzetet vált ki a lelkükből, hogy tettek valamit a magyarságért, amelynek megmaradása a kisebbségi létben nem magától értetődő. A Szenci járás csemadokosai állhatatosan őrzik őseik kultúráját, és büszkén tartják kezükben a fáklyát, amely immár 75 éve világít, mutatva az utat egy olyan jövő felé, amelyben minden magyarnak helye van, s az utókor hálája kijár mindenkinek, aki tett valamit a közösségért. Ki többet, ki kevesebbet, mert a legkevesebb is többet ér a semminél. Épp ezért önelégültség nélkül lehetünk büszkéek arra, amit letettünk a közösség asztalára, és töretlen optimizmussal, rendületlenül mehetünk tovább a számunkra kijelölt úton, őrizve kultúránkat és magyarságunkat.

Nyár, valamint a kezdeti olvasótáborokból kinövő gyermek- és ifjúsági művelődési táborok szervezése.

A Csemadok Szenci Területi Választmánya és a hatáskörébe tartozó alapszervezetekbe tömörült tagok a kultúra eszközeivel igyekeznek többletmunkát végezve példát mutatni. A Csemadok-tagok ugyanis, legyen szó a tevékenység aktív résztvevőiről

Hornják István, a területi választmány alelnöke

A Csemadok királyhelmeci székhelyű Töketeremesi Területi Választmánya

Területi választmányunk 35 alapszervezettel működik, tagjainak létszáma összesen 2500. A választmányt 15 választmányi tag, illetve a választmány elnöke és titkára alkotja. Tagságunkat nagyobb részben a 45-75 éves korosztályból áll. A térségben jól működő és aktív csoportok tevékenykednek. Területi választmányunk 17 éneklőcsoportot tart nyilván.

Jó kapcsolatot ápolunk a Bodrogek köz alap- és középiskolaival, melyekkel állandó együttműködésben szervezzük az Országos Tompa Mihály Verseny területi fordulóját. Szintén sikeres az együttműködés a Duna Menti Tavasz bodrogek közti válogatójának nevezett Latorca Menti Tavasz lebonyolításában is. Iskoláink állandó résztvevői a sátorlajújhelyi versenyeknek.

Alapszervezeteink igyekeznek lehetőséget adni rendezvényeik által a népművészeti csoportok fellépésére. Csemadok alapszervezeteink tevékenyen bekapcsolódnak a helyi kulturális életbe, igyekezve színvonalassá tenni azt. Csaknem minden alapszervezetünknek vannak olyan rendezvényei, amelyek a településhez kötődnek, feldolgozva lakóhelyük múltját, hagyományait. Egyes alapszervezeteknek ehhez kapcsolódóan könyvet és brosúrákat is sikerült kiadni.

A térség legjellemzőbb rendezvényei a Csemadok-napok, falunapok, testvértelepülési találkozások. Néhol gasztronómiai versenyeket, borkóstolókat, pálinka versenyeket és hazai termékvásárt is szerveznek. Mindezeknek a szervezésébe tevékenyen bekapcsolódnak a Csemadok alapszervezetek és a Csemadok csoportok tagjai is.

Területi Választmányunk legnagyobb rendezvénye a Bodrogek közti Népművészeti Fesztivál, melyet 2023-ban már XXVI. alkalommal valósítottunk meg Zétényben. Az említett rendezvényen 300 fellépő volt, az érdeklődők száma pedig egyre gyarapszik. Településeinken nagy sikere van a könyvbemutatóknak is. Alapszervezeteink szívesen szerveznek író-olvasó találkozókat, játszóházakat, zöldség-gyümölcs bemutatókat, de akár különböző adomány gyűjtéseket is, melyekbe természetesen a területi választmány is besegít.

RÖVIDEN NÉHÁNY KIEMELKEDŐ RENDEZVÉNYRŐL

1. VI. CSALÁDI NAP LELESZEN

2023. augusztus 29-én valósult a VI. Családi Nap Leleszen, az alapiskola udvarán. A színpadon Varga Miklós, a Follow The Flow,

a GHP, a Magyar Nemzeti Táncgyűttes és az Apeda zenekar fellépését látták az érdeklődők. Ezen felül volt lovaglás, ugrálóvár, habparty, tombolahúzás és kézműves piac is.

2. KÖVESDEK IV. TALÁLKOZÓJA

Sopronkövesd után Nagykövesd következett a sorban, hogy megrendezze a 2023-as találkozót. Június 2-án, afféle bevezető programként a helyi kultúrházban a résztvevők virtuális sétát tettek a Bodroghözben. Másnap horgászversenyre várták a gyerekeket, akik a tizenegyesrúgó versenyen is megmérettethették magukat. A zenés programok színes kavalkádjában több zenei műfaj a néptánc, a sanzon és az operett – jól megfér egymás mellett. A Száزرózsás Néptáncgyűttes előadása különleges színpoltja volt a programnak, melyet kirakodóvásár, vidámpark és ingyenes ugrálóvár egészített ki. A zenekedvelők a The Wonders zenekar esti koncertjén élvezhették, énekelhették a régi magyar slágereket. A rendezvény vasárnapi istentisztelettel zárult.

3. 40 ÉVES AZ IMREGI HAGYOMÁNYŐRZŐK CSOPORTJA

A csoportot május 13-án Imregen köszönthette a Csemadok Országos Tanácsa nevében Köteles László országos alelnök valamint Kopasz József a Csemadok területi választmányának elnöke. A csoport Ádám Erzsébet Csemadok elnök vezetésével alakult meg. 1985-től rendszeres résztvevői a Csemadok által rendezett országos kulturális rendezvényeknek. Több ízben szerepeltek külföldön is. A csoport az utóbbi időben számos fiatal taggal bővült. A Kiváló Népművészeti Csoport cím viselői. A legnagyobb sikert a Szlovák Televízió által készített néphagyományokról szóló film hozta a

számukra, amelyben a kelet-szlovákiai kerületben élő nemzetiségek lakodalmi szokásait mutattak be. Több alkalommal arany és ezüst minősítést kaptak a Bíborpiros szép rózsza és a Tavasz szél vizet áraszt című versenyeken.

4. XXVI. BODROGKÖZI NÉPMŰVÉSZETI FESZTIVÁL

2023 augusztus utolsó hétfőjén került sor a XXVI. Bodroghközi Népművészeti Fesztiválra Zétényben. Az évről évre megrendezésre kerülő bodroghközi népművészeti seregszemlét a Csemadok Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Töketeremesi Területi Választmány, a Bodroghközi és Ung-vidéki Közművelődési Intézet – a Kassa megyei önkormányzat kulturális intézménye 2023-ban, Zétény községben valósították meg. Bodroghköz és Ung-vidék néptáncgyűttese, éneklőcsoportjai és szolistái léptek színpadra, gyönyörű népviseletben. A rendezvényen fellépők megalomán mutatták be és hozták magukkal, közösségükből, azt a sok-sok szép népdalt, néptáncot, hagyományainkat, melyeket magyarságunk magában hordoz.

5. NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJA, „TRIANONI MEGEMLÉKEZÉS” NAGYTÁRKÁNYBAN

2010 óta nem gyásznapként, hanem a nemzeti összetartozás napjaként emlékezünk az évfordulóra. A trianoni határrendezés során a vidéket kettészakították, de az ünnepnapon az Alsó- és Felső-Bodroghközre szakadt részek képviselői újra egységet alkottak, közösen emlékeztek meg Nagytárkányban a történelmi eseményekről.

6. MAGYAROK KENYERE – FELVIDÉKI BÚZAÖSSZEÖNTÉS NAGYTÁRKÁNYBAN

2023-ban a Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program két rendezvénye is a Felvidéken zajlott. Májusban a gömői Hanva gabonaföldjein szentelték meg a búzaszemeket a Kárpát-haza gazdái. Augusztus 12-én a bodroghközi Nagytárkányban öntötték össze az ország különböző szegleteiben begyűjtött búzát. A felvidéki búzaösszeöntés a nemzeti összetartozásunk egyik nemes megnyilvánulása, amellyel a rászorulóknak is segítenek a magyar gazdák. A rendezvényt megtisztelte Bárdos Gyula a Csemadok országos elnöke is.

Gecse Erzsébet

Érsekújvárbán alakult meg az országban az első Csemadok alapszervezet. Ennek tiszteletére március 23-án ünnepi műsorral emlékeztek meg és mondtak köszönetet a tagoknak és segítőknek. Danczi József, a Csemadok Érsekújvári Alapszervezetének elnöke ünnepi beszédében elmondta a fáklyalángot éltette az alapítótájak iránt érzett tisztelet és hála, a nemzedékről nemzedékre szálló magyarságtudat, melyet szülők és pedagógusok adtak át utódaiknak, tanítványaiknak. Danczi József arról a jó hírről is szólt, hogy a gyűjtésnek köszönhetően augusztus 20-án alkalmából átadják a Szent István szobrot a Csemadok épülete előtt. Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke

is köszönetet mondott az alapszervezet vezetőinek és tagjainak.

Az alapszervezet vezetősége köszönőlevelet adott a különböző rendezvények szereplőinek, szervezőinek és a háttérben tevékenykedőknek sokéves munkájuk elismeréseként.

A köszönőlevelet Bárdos Gyula országos elnök és Danczi József, a helyi alapszervezet elnöke adta át a tagoknak.

A kultúr műsorban Gál Teodóra műsorvezető köszöntötte a Csemadok mellett működő vegyes éneklőcsoportot, a Csemadok mellett működő gyermek néptáncscsoportot, valamint a Csillagvér együttest, melyet négy tehetséges fiatal – Czirok Laura, Molnár Maja, Zsédely Zita és Ozsvald Damián – alkot. Őket két ismert és elismert művész – Vadkerti Imre és Zsapka Attila követte. Az ünnepi műsor zárórészében az érsekújvári zeneiskola mellett működő Castrum Novum szalonzenekart hallhattuk.

Ek

A bodrogi Zétényben idén is méltóképpen emlékeztek az 1848-as forradalom és szabadságharc eseményeire. A megemlékezést nemzeti himnuszunkkal nyitották meg. Kukó Miklós polgármester ünnepi beszéde után a helyi oktatási intézmények ünnepi műsora következett, majd a Csemadok alapszervezet és a Bazarózsza Asszonykórus irodalmi-zenés összeállítással idézte fel a forradalom eseményeit. Az ünnep koszorúzással ért véget.

Húsvét közeledtével Csemadok alapszervezete húsvéti kiállítást szervezett a kultúrház emeleti termében. A kiállítás anyagát a Csemadok tagok és a Bazarózsza Asszonykórus tagjai ajánlották fel. A kiállítást a könyvtárba érkezők is megcsodálhatták, hiszen a következő napokon két könyvtári rendezvény is volt.

Zétény könyvtára könyvállományban nagyon gazdag, berendezésében nagyon modern lett. A település polgármestere Kukó Miklós, az önkormányzat és a Csemadok alapszervezete minden lehetőséget megragad, hogy a könyvtárban rendezvények, találkozások, könyvbemutatók is legyenek.

Elsőként „Szöveg nélküli képkönyvek a gyakorlatban” címmel könyvtári képzés valósult meg, Péterfi Rita és Goda Beatrix (Országos

Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest) előadása jó hangulatban, a hallgatóság aktív bevonásával zajlott. Örültünk, hogy az SZMKE elnöke, Tegdes Egyházi Dóra településünket választotta a képzés helyszínévé. Az első író-olvasó találkozó Czapáry - Martincsevics Andrással volt, aki a „Katakombák magyarja” című könyvét mutatta be, amely Mécs László pap-költő megfigyelési dokumentumairól szól.

„A leleszi premontrei apátság története” című könyvét mutatta be Pankovics Andrea középiskolai tanár, aki két évtizeddel ezelőtt kezdett komolyabban foglalkozni a monostor gazdag múltjával. Örömmel vetette papírra a sok új ismeretet, amellyel a könyvbemutató résztvevői is gazdagodtak. Egy márciusi estén Viga Gyula látogatott el könyvtárunkba, hogy bemutassa „Változások és változatok” című könyvét. A könyv etnográfus szerzője három évtizede kutatja Bodrogi néprajzát, tevékenysége egyaránt kiterjed a történelmi táj magyarországi és szlovákiai falvaira. Vizsgálatainak középpontjában a hagyományos kultúra és a társadalom változásának folyamata áll. Minden találkozóra a megvásárolt könyvek dedikálásával ért véget.

SzA

A XXXI. Tompa Mihály Országos Verseny járási fordulóját március 26-án rendezte meg a Csemadok Rimaszombati Területi Választmánya és a Gömör-Kishonti Művelődési Központ a Rimaszombati járásban működő magyar tanítási nyelvű alap- és középiskolák diákjai számára a rimaszombati Művelődési Házban. Az egy híján 100 versenyző négy életkori kategóriában vers- és prózamondásban mérte össze tehetségét és felkészültségét, amit a szakmai zsűri arany, ezüst és bronz sávval minősített. Az arany sávot helyezett május 16-án a Losoncon megrendezésre kerülő országos elődöntőn folytathatják a megmérettetést, amihez mindenkinek sok sikert kívánunk.

A szervezők ezúton is gratulálnak a nyerteseknek és köszönetet mondanak valamennyi versenyzőnek és felkészítőiknek, hogy ismét bekapcsolódtak a szép szó nagy múltú versenyébe!

PE

Tavaszi tárlat címmel nyílt kiállítás Bősön a városi művelődési otthonban március közepén. A tárlat az önkormányzat, a Csemadok Bósi Alapszervezete és az Animade Polgári Társulás összefogásából született meg, hat Bóshöz kötődő művész alkotásait mutatja be az érdeklődőknek. Ottjártunkkor Nagy Anikó a Csemadok alapszervezetének elnöke örömmel újságolta, hogy a megnyitó után is szinte minden nap szép számmal jönnek az érdeklődők. Az is lényeges, hogy a kiállítók, Bokros Rozália, Bott Maya, Fekete Bianka, Szamaránszky Bartal Emőke, Vida Géza és Zsemlye Iván „Ikka” is gyakran megjelennek a kiállításon, hogy elbeszélgessenek a látogatókkal, tette hozzá. A fényképen ketten az alkotók közül, Bokros Rozália és Bott Maya.

g.

A Csemadok Tornai Alapszervezete szervezésében került sor Szomolai Tibor, @Párkereső című könyvének bemutatójára. Az író legújabb könyvének bemutatóján megtudtuk, hogy a regény szerzője egyben a regény főhőse. Hatvan éves üzletember, akinek a boldogságához már csak egy igazi társ hiányzik. Végül attól az ifjúkori cimborájától kap nyerő tanácsot, aki a nemrégiben a neten találta meg párját. Bejelentkezik a weboldalra, ahol egy új világba, az internetes társkeresők világába csöppen. Az előadás és könyvbemutató után az előadó eddig megjelent könyveit árusította és személyesen dedikálta azokat.

ZI

A Csemadok Szepsi Alapszervezete a társszervezőkkel közösen megemlékezést tartott a magyar forradalom és szabadságharc 176. évfordulójára alkalmából, Szepsiben, a ravatalozó előtti kopjafánál és a kultúrházban, 2024. március 17-én. Az ünnepségen Hetey Ágota, Magyarország Kassai főkonzulja felolvasta Orbán Viktor miniszterelnök levelét, majd beszédében kiemelte a helyi magyar vezetők küldetésstudatát,

akik az elszenvedett sérelmek ellenére is katalizátorai a közöségnek. Imát mondott Gábor Bertalan római katolikus esperesplébános, ígét hirdetett Molnár Árpád, református lelképásztor. Ózdról lovakkal érkeztek a hagyományőrző huszárok. Az ünneplő közösség a huszárok mögött, dobszó és trombitaszó kíséretében gyalog vonult a város főutcáján az ünnepi műsorra, a kultúrházba. A VMK nagytermében a Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont diákjai, tanárai és barátai adtak ünnepi műsort Petőfi Sándor szellemi nagysága jegyében. Tóbisz Titusz, a kassai Nemzeti Színház szólistája vendégként vett részt a műsorban.

ZI

Az idén a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmányja a Kassa-környéki járásban működő Csemadok alapszervezetek évváró taggyűléseinek időpontját 2024. január 12-től 2024. február 29-ig terjedő időszakra határozta meg. Az évváró gyűlések jó alkalmat nyújthatnak arra is, hogy a beszámolóban reagáljunk a múlt év és az idei év jelentős eseményeire és évfordulóira, hogy elmondjuk véleményünket a Csemadok munkájáról, keresve a különböző szervezetekkel és vállalkozókkal való termékenyebb együttműködés lehetőségét. Fontos, hogy az évertékelő taggyűléseken megtárgyalják a következő időszakra szóló munkatervet is. A Kassa-környéki járásban harminckét Csemadok alapszervezet végzi tevékenységét és évtizedeken át teszi mindennapi teendőit, szorgoskodik.

zi

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányja, a Szövetség Nagykürtösi járási szervezete, Ipolyszécsényke Község Önkormányzata és a Csemadok Szécsénykei Alapszervezete Ipolyszécsénykére hívta a járás magyarságát, hogy közösen emlékezzenek 2024. március 15-én az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc 176. évfordulójára.

A járási ünnepély az ipolyszécsénykei templomban kezdődött rendhagyó keresztúttal, utána szentmisét celebrált György Ferenc plébános a magyar szabadságért meghalt hősökért, majd a templomkertben, a kopjafánál a koszorúzási ünnepségre került sor, ahol közreműködtek: Híves István – az Ipolybalogi Művészeti Alapiskola igazgatója, Majer Zsolt Balassagyarmatról – a Tormay Cécile Irodalmi és Történelmi Társaság tagja és az ipolyszécsénykei Rózsaszírom éneklőcsoport.

Az emlékműsor a kultúrházban folytatódott, ahol a Himnusz elhangzása után Majer Zsolt Petőfi Sándor versével nyitotta meg az ünnepi műsort, majd Barienčík Zdeněk polgármester köszöntötte az egybegyűlteket. Őt követte ünnepi beszédével Tokár Géza, politológus, publicista. Az est hátralevő részében emlékműsorral mutatkoztak be az ipolybalogi alapiskola tanulói, őket az ugyancsak ipolybalogi Bukréta Hagyományőrző Csoport követte Lőrinc Sarolta Aranka vezetésével, majd a Rózsaszírom éneklőcsoport lépett színpadra Kelemen Mária vezetésével. A fellépők sorát a Százdi citerazenekar zárta nagyszerű műsorokkal. Az emlékműsor a Szózáttal ért véget. Zárásképpen Hrubík Béla mondott pohárköszöntőt.

-ke-

A Szenci járás szinte minden magyarok által lakott településén megemlékeznek az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről. Szencen március 15-én a Csemadok Szenci Alapszervezetének meghívására a Kisfaludy síroknál emlékeztek meg, ahol Szabó Jolán Wass Albert Fohász a hazáért című versét szavalta, majd Neszméri Tünde mondott beszédet. Kiemelte: Kisfaludy István kántortanító 1848/1849-es szabadságharc és polgári forradalom idején meghatározó alakja volt közösségének.

Hegysúron március 16-án a hősi halottak emlékművénél emlékeztek, a koszorúzáson részt vett Bárdos Gyula a Csemadok elnöke is.

Március 16-án emlékeztek Gútoron Bittera Béla sírjánál. Horváth Marcell és Horváth Sándor Katalin szavalata után Matus Gergely

ismertette Bittera Béla életútját, majd Neszméri Tünde mondott beszédet. A megemlékezésen közreműködött a somorjai Híd Vegyeskar is.

Március 17-én Éberhardon Petőcz György Pozsonyi vértani emlékművénél emlékeztek. A megemlékezés elején Író Erzsébet szavalt, majd Hornyák István, a Csemadok elnökségi tagja üdvözölte az emlékezőket, Petőcz György vértanú leszármazottait is. Gaucsik István történész mondott beszédet,

elmondta, Petőcz György mártír kultusza régi keletű és máig élő valóság.

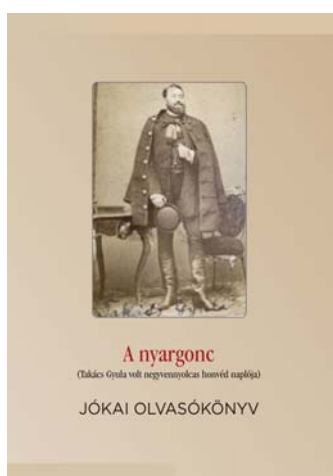
Pomichal Mária, a Féli Alapiskola igazgatója, a Csemadok Féli Alapszervezetének vezetőségi tagja megnyitójában köszöntötte az emlékezőket Csenkey Vendel honvéd síremlékénél Félben március 17-én. Csenkey Vendel honvédként harcolt a szabadságharc idején. Az alapiskolások műsora után Mózes Szabolcs mondott beszédet.

Március 17-én emlékeztek meg Boldogfán a hősi halottak emlékművénél. Litkei András megnyitója után az ünneplők meghallgatták Gaucsik István történész beszédét, aki a múlt eseményeiről szólt.

Rétén Cséfalvay Alajos császári és királyi lovas százados emlékművénél emlékeztek a helyi magyarok. A március 17-ei megemlékezés szervezője a Csemadok volt, közreműködött az Immanuel – Velünk az Isten ökumenikus énekkar, Gyenge Irén, Metzner Zsuzsanna és Metzner Dóra. Az ünnepi beszédet Gyurcsi Pomichal Mária, a Csemadok Rétei Alapszervezetének elnöke mondta.

Minden helyszínen a Himnusz közös éneklésével ért véget a megemlékezés. **n**

A Csemadok Jókai Alapszervezetének újabb kiadványa látott napvilágot, melynek bemutatóját március 1-jén tartották a kultúrházban. A szerkesztő, Görföl Jenő mutatta be a könyvet, mely a jókai Takács Gyula naplója, az 1848-49-es eseményeket írja le. A könyv A nyargonc címmel jelent meg, hiszen Takács nyargoncként, futárként szolgált. Időnként kritikus hangot is megüt a napló szerzője a hadivezetéssel szemben, de

a lelkesedése is kitűnik a sorokból. A Jókai olvasókönyv nemcsak a jókai és környékbeli olvasóknak, hanem az 1848-49-es események és a történelem iránt érdeklődők számára is érdekes. Görföl Jenő szerint a helytörténet kutatás azért is fontos, mert az emberek által megélt események a múltunk szerves része. Ezzel együtt egész a történelem. **nt**

A Csemadok Berencsi Alapszervezetének tagjai februárban és márciusban sem unatkoztak. Szeretettel fogadjuk a meghívásokat, szervezünk és bekapcsolódunk szinte minden rendezvénybe, ami a magyarágnak szól.

Kedves barátaink Nyitracehire hívtak meg bennünket Tavaszváró rendezvényükre, ahová verses-dalos-táncos műsorral készültünk. Nagyon jól éreztük magunkat. Szomolai Tibor könyvbemutatója is februárban zajlott le. Az író elhozta és bemutatta összes könyvét. Kis társaságunkból szép élményekkel és a megvásárolt könyvekkel távoztak az emberek. Éneklőcsoportunk Sárísápon, Magyarországon is részt vett a Templom dala című találkozón, Nyitráról, Nyitragesztéről és Csitárból is jöttek az éneklőcsoportok. Sok közös élmény köt össze már sokunkat, tapasztaljuk, együtt lenni jó.

Március 17-én a bátrakat ünnepeltük a Csemadok tölgyfájánál, együtt polgármesterünkkel és a lelkiatyával, kihangsúlyozva az anyanyelvre való odafigyelést, hogy merjünk a márciusi ifjaktól példát venni.

Évzáró és évnyitó gyűlést is tartottunk, a tavalyi évet értékeltük és az idei rendezvényeket egyeztetjük, szórakoztunk is egy jót, mert a közösségre még mindig szükség van.

Húsvét előtt tojásfestést és vásárt szerveztünk a Kultúrklubban, amely nagy hatással volt a gyerekekre, rajzaikkal a tavaszt ábrázolták és nagy örömmel díszítették a tojásokat a felnőttek segítségével. A tojásfákat is díszbe öltöztettük a főtéren, várva a tavaszi megújulást. **LK**

Pozsonyban is megemlékeztek az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseiről. A koszorúzási ünnepséget a Medikus-kertben található Petőfi-szobornál tartották.

A rendezvényen Magyarország Pozsonyi Nagykövetségének első beosztottja, Szebelédi Kata tolmácsolta Balogh Csaba rendkívüli és meghatalmazott nagykövet ünnepi gondolatait: március 15. a magyarság legnemesebb ünnepe, és nemzetünknek méltóságot adott a forradalom és szabadságharc. Az eseményen részt vett Forró Krisztián köztársaságielnök-jelölt is, aki beszédében kiemelte: „Mindig akkor tudtunk eredményt elérni, amikor együtt tudtunk kiállni a jogainkért.”

Az eseményen közreműködtek Šillo Dominik, Metzner Dóra és Ötvös Szabasián, a „Duna utcai” Magyar Tannyelvű Alapiskola és Gimnázium diákjai, valamint Ozsvald Damián, a Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakgimnázium dráma tagozatos tanulója. Az ünnepség nemzeti imánk közös éneklésével zárult.

Este a Cultus Ružinovban A világ és a vége című előadást látta a közönség az Udvari Kamara Színház előadásában. A Wass Albert regényei alapján készült dráma mély hatással volt a közönségre, sokak szemébe könnyeket is csalt.

kk

Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc kitörésének 176. évfordulójára emlékezett a Csemadok Pozsonypüspöki Alapszervezete március 3-án. Az ünnepségen megkoszorúzták Kutsera József lengyel honvéd sírját, aki a szabadságért folytatott küzdelemben a magyarság oldalán harcolt.

A megemlékezés szentmisével kezdődött a Szent Miklós-plébániatemplomban, melyet Bošnják András káplán celebrált. A templomból a temetőbe vezetett a megemlékezők útja, ahol Jégh Izabella, a Csemadok Pozsonyi Városi Választmányának elnöke, a helyi alapszervezet ügyvezető alelnöke köszöntötte a vendégeket. A megemlékezés ünnepi szónoka, Szili Katalin, miniszterelnöki főtanácsadó volt, aki elmondta, Kutsera József kifejezője a lengyel-magyar barátságnak. A megemlékezésen Španko Eszter Hanna, a helyi alapiskola tanulójának szavalatát követően, Pék Zoltán helyi képviselő adott szlovák nyelvű összefoglalót az eseményről. A jelenlévők a beszédek követően helyezték el a koszorúkat Kutsera József honvéd sírjánál, majd nemzeti imánk közös éneklésével zárták a megemlékezést.

kk

A Csemadok Tornaljai Területi Választmánya megemlékezést tartott az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 176. évfordulója alkalmából. Először ökumenikus istentiszteletre került sor a református templomban. A templomban a Kazinczy Alapiskola diákjai bemutatták emlékműsorukat és fellépet az Andante énekkar is. Az ünnepi beszédet Szászi Zoltán a Tornallyai kúria udvarán mondta el.

Tá

Március 5-én emlékeztek meg Galántán a Csemadok megalakításának hetvenötödik évfordulójáról, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről, valamint Kodály Zoltán halálának 57-ik évfordulójáról. A rendezvényen fellépett Szócs Eszter, a Kodály Zoltán Gimnázium kórusa, és a Kodály Zoltán Daloskör. A megemlékezésen Görfői Jenő, a Csemadok országos titkára mondott beszédet. A koszorúk elhelyezése után a közönség közösen énekelte el a nemzeti imánkat.

T

Március 21-én és 22-én valósult meg a Csemadok Tornaljai Területi Választmánya és a budapesti Ezergyerek Egyesület közös projekt találkozója. A projektnapra magyarországi, romániai és szerbiai vendégek érkeztek. „Az Európai Unió jövőképe a fenntartható és méltányos holnapért – A fenntartható városok európai hálózata a polgárokért” című projektnap során a felnőttek előadásokat hallgathattak meg, a diákok pedig foglalkozásokon vettek részt.

TÁ

IMPRESSZUM:

Felelős kiadó: Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke | **Főszerkesztő:** Neszméri Tünde | **Szerkesztők:** Dániel Erzsébet, Gecse Erzsébet, Hornyák István, Kaszás Kornél, Kliment Éva, Lőrincz Karolina, Povinszky Elvira, Szakszon Anna, Tamás Ákos, Zborai Imre | **Kiadja:** Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok, 815 57 Bratislava – Pozsony, Nám. 1. mája 10-12. www.csemfeszt.sk, www.csemadok-hu.eu | **Nyomda:** Palatia Nyomda és Kiadó Kft., Győr

